

Kommunstyrelsen
Yttrande

Datum:
2020-04-20

Diarienummer:
KSN-2018-0108

Handläggare:
Anton Berg

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ofa.sfo@regeringskansliet
Ert dnr Fi 2020/01340/SFÖ

Yttrande över remiss om utvecklad organisation för lokal statlig service

Uppsala kommun har mottagit ovan rubricerade promemoria för yttrande. Kommunens synpunkter under rubriker som hänför sig till promemorians avsnitt.

Övergripande synpunkter

Uppsala kommun ser positivt på utvecklingen och utbyggnad av statliga servicekontor på lokal nivå runt om i landet. Mot bakgrund av det utredningsarbete som pågått under en längre tid har kommunen, själv och tillsammans med Länsstyrelsen i Uppsala län samt Region Uppsala, framfört synpunkter gällande utveckling och etablering av statliga servicekontor till regeringen och regeringens utredare.

I den skrivelse som kommunen tillsammans med Region Uppsala och Länsstyrelsen i Uppsala län framförde under denna promemorias framtagande lyfte kommunen tillsammans med nämnda parter en risk i att den inriktning som var möjlig att utläsa ur regleringsbrev innebar att de socioekonomiskt svagare områdena prioriterades ned i etableringen av nya servicekontor, jämfört med Servicekontorsutredningens förslag (SOU 2018:43). De förslag som lyfts i promemorian kan tolkas delvis som en nedprioritering av särskilt utsatta områden. Kommunens bild är att behovet av kontorens service är stort i dessa områden samtidigt som det är områden där tillgången till service behöver finnas nära invånarna och trösklarna till att nyttja den statliga servicen behöver vara lägst.

Mot bakgrund av detta är Uppsala kommun kritiskt till att servicekontorsutredningens förslag att etablera ett sådant kontor i Gottsunda-området i Uppsala inte finns med i promemorians förslag gällande utbyggnad på kort sikt. Uppsala kommun ser det därför som särskilt angeläget att de särskilt utsatta områdena, inklusive Gottsundaområdet, om inte i den kortsiktiga utbyggnaden av nya servicekontor, åtminstone omfattas i utbyggnaden på längre sikt.

Sammanfattningsvis är Uppsala kommun positivt inställd till utbyggnaden av statliga servicekontor i landet och ser positivt på att promemorian föreslår en fortsatt utredning om att se vilka myndighetsfrågor som kan lokaliseras till ett sådant kontor. Samtidigt vill Uppsala kommun understryka att de särskilt utsatta områdena inte får glömmas bort eller prioriteras ned i utbyggnaden av den statliga servicen. Kommunen ser att de positiva effekter statliga servicekontor skulle ha i särskilt utsatta områden är väsentliga och att det finns påtagliga behov av statlig service och att tillgången till statlig service ökar för boende i områdena samtidigt som trösklarna sänks.

4. 3. Förslag på kort sikt

Uppsala kommun konstaterar att förslaget som gäller inrättande av servicekontor under 2020 inte innefattar Gottsundaområdet eller Uppsala kommun och därmed avviker från förslagen i den tidigare servicekontorsutredningen (SOU 2018:43). Kommunen har förståelse för de avvägningar mellan ekonomiska och tidsmässiga aspekter som görs i promemorian, men ställer sig frågande till att Gottsundaområdet inte bedömts vara aktuellt för en etablering på kort sikt mot bakgrund av utredningens bedömning att socialt utsatta områden särskilt ska uppmärksammas.

Uppsala kommun står inför en expansiv utveckling. En stor del av utvecklingen planeras i södra Uppsala, där Gottsundaområdet tillsammans med Ultuna inriktas mot att bli en strategisk stadsnod i nära anslutning till Arlanda och Stockholmsregionen. Det nyss antagna planprogrammet för området präglas av starka sociala ambitioner och en av målsättningarna är ökad samhällelig närvaro. Samtidigt ser kommunen stora utmaningar i att matcha utvecklingen med områdets socioekonomiska utmaningar som karaktäriseras av förhållandevis höga ohälsotal, hög arbetslöshet och hög andel invånare som uppstår ekonomiskt bistånd. Uppsala kommun bedömer att behovet av ett servicekontor är mycket stort i en stadsdel som är särskilt utsatt med många utmaningar, så som Gottsunda.

För att påbörja omställningsarbetet har Uppsala kommun sedan 2018 jobbat med en handlingsplan för Gottsunda/Valsätra som utgör grunden för ett samlat och långsiktigt förbättringsarbete. I handlingsplanen återfinns bland annat uttalade åtgärder om att tillmötesgå invånarnas behov av stöd och information i samhällsfrågor.

En av de viktigaste satsningarna i detta arbete är etableringen av ett utbildnings- och jobbcenter som har sin verksamhet i Gottsunda centrum. Utbildnings- och jobbcenter drivs av Uppsala kommun för att medborgare, i första hand från Gottsunda med närområde, ska kunna få hjälp och stöd att hitta rätt utbildning och öka sina chanser till jobb genom arbetsmarknadsinsatser. Under 2019 har centret tagit emot över 6000 besök varav cirka 78% är utbildnings- eller jobbrelaterade och resterande 22% av ärendena berör ofta frågor om arbetsförmedling, försäkringskassa, migrationsverket och andra statliga myndigheters ansvarsområden. Även bibliotek, vårdcentraler och förskolor i området rapporterar om att de ofta får frågor som berör de statliga myndigheternas ansvar. Frågor som berör myndigheterna i ett statligt servicecenter är i det sammanhanget alltså återkommande och det är idag påtagligt att medborgare i stadsdelen har svårt att ta del av många av de tjänster som de statliga myndigheterna tillhandahåller.

Etablering av ett statligt servicekontor i stadsdelen skulle därtill vara en viktig del i det strukturella arbetet för att långsiktigt motverka segregation, i linje med regeringens strategi för att motverka segregation. Ett servicekontor i Gottsunda skulle ha potential att bli en punkt för statlig service i hela södra Uppsala och bidra till en mer genomgripande, positiv utveckling ur segregationssynpunkt.

Vidare ser Uppsala kommun att det finns goda förutsättningar för en effektiv etablering av ett statligt servicekontor i Gottsunda, vilket framförts i tidigare skrivelser i frågan. I området finns ett växande centrum med kommunala och regionala verksamheter som lokal socialtjänst, utbildnings- och jobbcenter och vårdcentral. En ökad myndighetsnärvaro ger tillsammans med de kommunala satsningarna ytterligare förutsättningar att stödja utvecklingen i området. Det finns även ett starkt stöd hos kommun-, länsstyrelse- och regionledning för att etablera ett kontor i stadsdelen.

4.4. Bedömning om utbyggnaden på längre sikt

Uppsala kommun instämmer i att de förslag som lämnats i tidigare utredningar bör bilda utgångspunkt för den fortsatta utbyggnaden, men kommunen ser en påtaglig risk att särskilt utsatta områden faller bort i val av lokalisering utifrån promotorians bedömningar. Mot bakgrund av att promemoriens förslag inte omfattar utbyggnad av ett servicekontor i Gottsunda ser Uppsala kommun det som mycket viktigt att detta förslag fortsatt beaktas i det mer långsiktiga arbetet av de skäl som lyfts fram i avsnittet ovan.

5. Utredningens fortsatta arbete

Uppsala kommun ser positivt på de fyra uppgifter som utredningens fortsatta arbete bör fokusera på. Särskilt gällande analysen av att hitta former för hur statlig förvaltning, kommuner och regioner kan samverka för att tillhandahålla en god service för invånarna. Uppsala kommun är beredda att delta i diskussioner om hur den statliga servicen kan utvecklas i Gottsundaområdet för att bidra till en positiv utveckling i området och säkerställa en god service för fler invånare.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling
ordförande

Lars Niska
sekreterare